

Wprowadzenie do metodologii badań naukowych - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Wprowadzenie do metodologii badań naukowych
Kod przedmiotu	05.9-WP-PSPM-WMBN
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika specjalna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Katarzyna Walentynowicz-Moryl

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zaznajomienie studentów z funkcjami nauki, cechami praktyki badawczej, charakterystykami poszczególnych paradygmatów w naukach społecznych (pozytywistycznym, humanistycznym, krytycznym, postmodernistycznym), podstawowymi założeniami badań ilościowych i jakościowych. Zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami metodologicznymi, specyfiką badań społecznych. Opanowanie przez studentów umiejętności projektowania własnych badań naukowych, doboru adekwatnego do celu badań paradygmatu.

Wymagania wstępne

Brak.

Zakres tematyczny

Wykłady

Praktyka badawcza i praktyka pedagogiczna jako praktyki społeczna. Rodzaje wiedzy: wiedza potoczna a wiedza naukowa. Co to jest nauka? Współczesna klasyfikacja nauk. Nauki dedukcyjne – nauki empiryczne. Nauki przyrodnicze – nauki społeczne. Wyodrębnienie się nauk społecznych. Wyjaśnianie i rozumienie jako procedury naukowe. Funkcje nauki. Pojęcie paradygmatu i teorii naukowej. Paradygmaty w pedagogice – pozytywistyczny, humanistyczny, krytyczny i postmodernistyczny. Badania ilościowe i jakościowe. Etapy procesu badawczego. Operacjonalizacja pojęć teoretycznych – prezentacja standaryzowanych skal pomiarowych w badaniach społecznych. Etyczne aspekty badań społecznych

Ćwiczenia

Etapy procesu badawczego w paradygmat badań ilościowych i jakościowych. Analiza propozycji tematów projektów badawczych w paradygmacie ilościowym jako zadań do zrealizowania przez uczestników zajęć. Przedstawienie wybranego problemu w świetle literatury. Formułowanie celów, problemów, zmiennych, hipotez i wskaźników. Prezentacja projektu badań ilościowych. Analiza przykładów projektów i wyników badań jakościowych. Problemy etyczne w badaniach społecznych.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład prowadzony metodą podającą z elementami dyskusji z prezentacją slajdów i prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia – dyskusja, praca w małych grupach, praca z materiałem źródłowym; metody oparte na działaniu praktycznym – przygotowanie projektu badawczego; prezentacja założeń teoretycznych do podjętej problematyki.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
G.W1. filozoficzne, metodologiczne i kulturowe podstawy badań społecznych i edukacyjnych, w tym koncepcje wiedzy, pojęcia nauki i statusu wiedzy naukowej; społeczno-kulturowe uwarunkowania badań naukowych; nurty filozoficzne, paradygmaty badawcze i strategię badań naukowych oraz znaczenie i sposoby budowania teorii w badaniach naukowych; G.W2. strukturę procesu badawczego w kontekście przyjętej strategii badań naukowych; G.W6. cele badawcze i typy badań w kontekście możliwości ich praktycznego zastosowania; sposoby praktycznego wykorzystania badań naukowych, w tym analizę i diagnozę sytuacji, analizę problemów społecznych i pedagogicznych, określanie potrzeb i planowanie działań interwencyjnych, ewaluację osiągnięć; krytyczno-emancypacyjny i transformacyjny potencjał badań naukowych; G.W7. podstawowe zasady przeprowadzania badań naukowych, dylematy i wybory etyczne na różnych etapach procesu badawczego, problematykę zaangażowania uczestników badań; społeczno-polityczny kontekst badań społecznych; zagadnienie prezentacji wyników badań w przestrzeni publicznej; pojęcie plagiatu w pracy badawczej; (strategie ilościowe, jakościowe i mieszane), zasady opracowania projektu badawczego, etapy badań naukowych, kryteria wyboru strategii badawczej, w tym cele badań, problemy i hipotezy badawcze, zmienne i związki między zmiennymi, konceptualizację, operacjonalizację zmiennych; strategię i techniki doboru próby badawczej, definiowanie przypadku badawczego; rodzaje i typy badań naukowych, w tym opisowe, diagnostyczne, wyjaśniające, weryfikacyjne, projektujące, porównawcze, eksperymentalne, quasi-eksperymentalne i sondażowe; metody indeksacji, pomiaru i rodzaje skal pomiarowych; zagadnienia związane z badaniami ewaluacyjnymi, panelowymi, socjometrycznymi, porównawczymi, terenowymi, etnograficznymi, performatywnymi i biograficznymi; pojęcia netografii, krytycznej analizy dyskursu i studium przypadku; metody gromadzenia i analizy danych; rodzaje i sposoby wykorzystania obserwacji; typy wywiadów badawczych; analizę dokumentów, treści, tekstową, konwersacyjną, dyskursu i audiowizualną; narzędzia badawcze; zagadnienia związane z konstruowaniem kwestionariuszy, skal pomiarowych, testów pedagogicznych, arkuszy obserwacji i narzędzi socjometrycznych;	• PS_W-06 • PS_W-07 • PS_W-16	• dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • projekt • test końcowy	• Wykład • Ćwiczenia
G.U1. przygotować projekt badawczy z zastosowaniem różnych strategii badań, w tym ilościowych, jakościowych lub mieszanych; opracować scenariusze badawcze i dyspozycję do badań jakościowych oraz narzędzia do badań ilościowych; dobrać metody, techniki i narzędzia do celu badań ilościowych; G.U2. dokonać analizy i interpretacji wyników badań oraz sformułować wnioski pedagogiczne z przeprowadzonych badań; G.U3. zastosować wiedzę i umiejętności metodologiczne w projekcie badawczym; wybrać strategię badawczą, sformułować cel i przedmiot badań, opracować metody i techniki badań, sformułować problematykę badań, przygotować narzędzia badawcze, dobrać próbę badawczą, teren i wyznaczyć przebieg badań; G.U4. stosować technikę pracy naukowej; G.U5. prowadzić badania empiryczne oraz dokonać analizy wyników tych badań; G.U6. przeprowadzić proces wnioskowania i zaprezentować wyniki badań.	• PS_U-03 • PS_U-15	• dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • projekt • test końcowy	• Wykład • Ćwiczenia
G.K1. przestrzegania etyki badań naukowych; G.K2. stosowania etycznych norm w pracy badawczej.	• PS_K-01 • PS_K-05 • PS_K-06 • PS_K-08	• dyskusja • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • projekt • test końcowy	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Warunkiem zaliczenia wykładów jest uzyskanie powyżej 50% punktów możliwych do uzyskania na końcowym egzaminie z całości nauczanych treści. Istnieje możliwość zwolnienia z egzaminu osób szczególnie zaangażowanych w realizację zadań w ramach ćwiczeń na wniosek prowadzącego ćwiczenia.

Ćwiczenia

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest przygotowanie projektu metodologicznego.

Ocena końcowa

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie ćwiczeń i wykładów. Ocena końcowa z przedmiotu metodologia badań społecznych ustalana jest na podstawie oceny z ćwiczeń (50%) i oceny z egzaminu (50%). Ocena z egzaminu wyznaczana jest następująco: powyżej 50% dostateczny, powyżej 60% dostateczny plus, powyżej 70% dobry, powyżej 80% dobry plus, powyżej 90% bardzo dobry.

Literatura podstawowa

- Babbie E.,*Badania społeczne w praktyce*, Warszawa 2003.
- Babbie E.,*Podstawy badań społecznych*, Warszawa 2008.
- Batorski D., Olcoń-Kubicka M.,*Prowadzenie badań przez Internet: podstawowe zagadnienia metodologiczne*, „Studia Socjologiczne” 2006, 3.
- Flick U.,*Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2010.
- Frankfort-Nachmias C., Nachmias D.,*Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001.
- Hajduk E.,*Hipoteza w badaniach pedagogicznych*, Zielona Góra 1993, 1994, 1996.

7. Hajduk E., *Hipoteza w badaniach społecznych*, Zielona Góra 2006.
8. Łobocki M., *Metody i techniki badań pedagogicznych*, Kraków 2009.
9. Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, Warszawa 1985.
10. Palka S., *Metodologia, badania, praktyka pedagogiczna*, Gdańsk 2006.
11. Pilch T. Bauman T., *Zasady badań pedagogicznych*, Warszawa 2010.
12. Rubacha K., *Metodologia badań nad edukacją*, Warszawa 2008.
13. Silverman D., *Interpretacja danych jakościowych*, Warszawa 2008.
14. Silverman D., *Prowadzenie badań jakościowych*, Warszawa 2008.
15. Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 1995.

Literatura uzupełniająca

1. Amsterdamski S., *Między historią a metodą: spory o racjonalność nauki*, Warszawa 1983.
2. Brzeziński J., *Metodologia badań psychologicznych*, Warszawa 2002.
3. Chalmers A., *Czym jest to, co zwiemy nauką? Rozważania o naturze, statusie i metodach nauki: wprowadzenie do współczesnej filozofii nauki*, Wrocław 1997.
4. Denzin N.K., Lincoln Y.S., *Metody badań jakościowych*, T. I-II, Warszawa 2009.
5. Grobler A., *Metodologia nauk*, Kraków 2006.
6. Kmita J., *O kulturze symbolicznej*, Warszawa 1983.
7. Kuhn T.S., *Struktura rewolucji naukowych*, Warszawa 1968.
8. Lutyńska K., Wywiad kwestionariuszowy: przygotowanie i sprawdzenie narzędzia badawczego, Ossolineum 1984.
9. Mayntz R., Holm K., Hübner P., *Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej*, Warszawa 1985.
10. *Metodologia pedagogiki zorientowanej humanistycznie*, red. D. Kubinowski, M. Nowak, Kraków 2006.
11. Ossowski S., *O osobliwościach nauk społecznych*, Warszawa 2001.
12. Paprzycka E., *Kobiety żyjące w pojedynkę*, Toruń 2008.
13. Shaughnessy J., Zechmeister E.B., Zechmeister J.S., *Metody badawcze w psychologii*, Gdańsk 2002.
14. Stefanowska M., *Odbiorcy kultury – deklaracje i rzeczywistość*, Warszawa 1988.
15. Sulek A., *Metody analizy socjologicznej: wybór tekstów*, Warszawa 1986.
16. Sulek A., *Ogród metodologii socjologicznej*, Warszawa 2002.
17. Wójcicki R., *Teorie w nauce*, cz. 1, Warszawa 1991.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Katarzyna Walentynowicz-Moryl (ostatnia modyfikacja: 29-11-2019 12:10)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ